

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту

 Євген ПАВЛЮК
2025 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)

Назва дисципліни

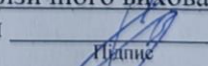
Галузі знань	А Освіта
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Фізична культура і спорт
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС
Шифр дисципліни	ОФП.02
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	обов'язкова (фахової підготовки)
Факультет	здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра	теорії і методики фізичного виховання і спорту

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Залік				Іспит	
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Денна	4	7	4	120	50	16	-	34	-	70	-	-	-	+	

Робоча програма складена на основі освітньої-професійної програми «Фізична культура і спорт» за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт»

Робоча програма складена  д.філософ., доцент Ірина КВАСНИЦЯ
Вчений ступінь, звання, ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол від 29 серпня 2025 р. №1 Зав. кафедри  Олександр СОЛТИК
ім'я, ПРИЗВИЩЕ

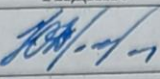
Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради факультету  Євген ПАВЛЮК
ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Протокол від 29 серпня 2025 № 1А.

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант	Освітньої програми «Фізична культура і спорт»		Юрій ДУТЧАК

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)» – обов’язкова освітня компонента, професійно-зорієнтованого спрямування, що займає провідне місце у фаховій підготовці здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» в межах спеціальності 017 «Фізична культура спорт». Освітній компонент сфокусовано на вивченні базових компонентів професійної діяльності фахівців фізичної культури і спорту, рівнів розвитку професійної майстерності спортивного тренера.

Пререквізити – ОЗП.06 Психологія фізичного виховання і спорту; ОФП.01 Вступ до спеціальності; ОЗП.05 Педагогіка; ОФП.03 Теорія і методика фізичного виховання.

Постреквізити – ОФП.26 Практика за профілем майбутньої професії; Атестаційний екзамен.

Відповідно до освітньої програми дисципліна спрямована на забезпечення:

компетентностей: ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов; ЗК5. Здатність планувати та управляти часом; ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії; ЗК11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ФК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

програмних результатів навчання: ПРН01. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв’язання існуючих проблем; ПРН02. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; ПРН05. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Мета дисципліни. Надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання й перспективні практичні навички самостійної, творчої поліфункціональної діяльності фахівця фізичної культури і спорту задля ефективної реалізації професійних завдань.

Предмет дисципліни. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту в контексті загальних закономірностей становлення та розвитку фізичної культури і спорту; сучасних тенденцій та інноваційних підходів у тренерській, фітнес- і спортивно-організаційній діяльності; засвоєння наукових і практичних основ професійної майстерності, формування мотивації до саморозвитку та індивідуальної стратегії професійного зростання.

Завдання дисципліни. Формування фундаментальних знань і вмінь щодо наукових та практичних основ професійної діяльності фахівця фізичної культури і спорту; розкриття сутності професійної підготовленості та завдань тренера, тренера-викладача, фітнес-тренера, спортивного функціонера; розвиток умінь обґрунтовувати вибір специфічних прийомів професійної майстерності; формування здатності аналізувати інновації у сфері фізичної культури і спорту, критично оцінювати їх ефективність та доцільність впровадження; формування позитивної мотивації до спортивної діяльності, професійного зростання та реалізації індивідуальної стратегії професійного зростання.

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *ідентифікувати і пояснювати* особливості професійної діяльності фахівця фізичної культури і спорту, структуру й рівні підготовленості тренера, специфіку дидактичних принципів у спортивно-педагогічній діяльності; *ідентифікувати та інтерпретувати* сутнісні аспекти професійної мобільності тренера-викладача; *обрати та застосовувати* адекватні засоби, методи підготовки й контролю у навчально-тренувальному процесі, *демонструвати* вміння інтегрувати теорію в практику; *формувати та підтримувати* мотивацію до спортивної діяльності, розвивати професійно значущі якості; *мобільно реагувати* на зміни потреби суспільства та запити спортивної практики; *досліджувати й критично оцінювати* інновації у сфері фізичної культури й спорту, визначати доцільність та

ефективність їх упровадження; *оцінювати та представляти* результати навчально-тренувальної діяльності, робити висновки щодо власної професійної діяльності; *розробляти та впроваджувати* оптимальні прийоми організації навчально-тренувальної роботи з різним контингентом; *формувати й реалізовувати* власну стратегію професійного зростання, бути готовим до самовдосконалення, творчого пошуку та педагогічного лідерства.

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	денну форму здобуття освіти		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту			
Тема 1. Місце і роль тренера у спортивній підготовці	2	2	6
Тема 2. Професійні уміння, здібності та особистісні якості фахівця	2	4	8
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера			
Тема 3. Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера	2	6	10
Тема 4. Стилi керівництва спортивним колективом	2	4	8
Тема 5. Психологічна компетентність тренера як складова професійної майстерності	2	4	10
Тема 6. Дидактичні основи ефективності навчально-тренувального процесу та засоби передачі інформації	2	4	8
Тема 7. Планування та облік спортивно-педагогічного процесу	2	4	10
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця			
Тема 8. Професійна мобільність і технології кар'єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця.	2	6	10
Разом :	16	34	70

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту		
1.	Місце і роль тренера у спортивній підготовці. Основні поняття та категорії професійної діяльності тренера в сучасному спорті. Структура професійної діяльності фахівця фізичної культури і спорту. Функції спортивного тренера. Критерії та рівня професійної майстерності фахівця Літ.: [8, с. 15–32; 10, с. 27–33; 11, с. 17–24; 15; 16; 18; 25].	2
2.	Професійні уміння, здібності та особистісні якості фахівця. Структура професійних умінь спортивного тренера.	2

	Характеристика та зміст професійних здібностей тренера. Особистісні якості тренера. Рольові позиції тренера. Складові професійної компетентності тренера. Літ.: [1, с. 35–58; 4, с. 45; 5, с. 68–74; 9, с. 87–93; 10, с. 29–35; 15; 22; 24].	
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера		
3.	Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера. Основні поняття та категорії педагогічної етики. Етика стосунків тренера зі спортсменами, батьками, адміністрацією спортивної школи. Етичні правила поведінки фітнес-тренера з клієнтом. Спортивно-педагогічне спілкування. Культура мови тренера. Форми впливу тренера на спортсмена. Моделювання іміджу спортивного тренера. Літ.: [1, с. 145–148, 296–303; 5, с. 108–114; 8, с. 86–96, 103–106; 11, с. 54–56].	2
4.	Стилі керівництва спортивним колективом. Поняття про стилі керівництва у практиці спорту та їх психологічні характеристики. Стилі діяльності відомих спортивних тренерів. Літ.: [2, с. 98–102; 8, с. 112–115; 11, с. 61–63].	2
5.	Психологічна компетентність тренера як складова професійної майстерності. Психолого-педагогічна складова професійної діяльності тренера. Особливості психологічної підготовки спортсменів. Особливості взаємовідносини тренера і спортсмена під час змагальної діяльності. Літ.: [2, с. 86–92; 7, с. 143–146; 11, с. 78–79; 21].	2
6.	Дидактичні основи ефективності навчально-тренувального процесу та засоби передачі інформації. Загальнодидактичні принципи. Специфічні принципи тренувального процесу. Засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Допоміжні та практичні засоби і методи передачі інформації. Методи спрямовані на розвиток рухових якостей. Літ.: [1, с. 164–166; 3, с. 58–61; 4, с. 86–98; 9, с. 123–126; 13, с. 57–58; 20; 23].	2
7.	Планування та облік спортивно-педагогічного процесу. Технологія керування спортивною підготовкою. Планування та облік: основні вимоги до планування, види планування. Визначення індивідуальних особливостей і можливостей спортсменів. Встановлення мети та моделювання підготовленості в спорті. Літ.: [3, с. 87–89; 7, с. 138–143; 9, с. 156–159].	2
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця		
8.	Професійна мобільність і технології кар'єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця. Професійна мобільність та розвиток спортивного тренера. Професійні деформації. Особливості планування кар'єри спортивного тренера, фітнес-тренера. Сучасні методи планування професійного зростання. Літ.: [1, с. 156–210; 6, с. 13–34; 10, с. 86–89; 13, с. 84–86; 17; 19].	2
Разом:		16

5.2. Зміст практичних занять

Таблиця – Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту		
1	Місце і роль тренера у спортивній підготовці. Завдання: визначити мотиви вибору професії (за методикою М. Звонарьова); виконати вправу «Синтез думок «Спорт в Україні – перспективи, можливості» Літ.: [8, с. 15–32; 10, с. 27–33; 11, с. 17–24; 15; 16; 18; 25].	2
2	Професійні уміння, здібності та особистісні якості фахівця. Завдання: обґрунтувати характеристики, які притаманні тренерам високого рівня майстерності та тренерам-початківцям; визначити ступінь прояву професійних умінь. Літ.: [1, с. 35–58; 4, с. 45; 5, с. 68–74; 9, с. 87–93; 10, с. 29–35; 15; 22; 24]. Поточний контроль – тестовий контроль 1	2
3	Професійні уміння, здібності та особистісні якості фахівця Завдання: визначити індивідуальні особливості фахівця фізичної культури і спорту; виконати вправу «Самопрезентація» Літ.: [1, с. 35–58; 4, с. 45; 5, с. 68–74; 9, с. 87–93; 10, с. 29–35; 15; 22; 24]. Поточний контроль – тестовий контроль 1	2
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера		
4	Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера Завдання: визначити рівень сформованості педагогічної рефлексії; виконати вправу «Професійний автопортрет»; Літ.: [1, с. 145–148, 296–303; 5, с. 108–114; 8, с. 86–96, 103–106; 11, с. 54–56; 20; 21; 23].	2
5	Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера Завдання: виконати вправи на комунікаційні уміння; дискусія «Значення комунікації та зворотного зв'язку в тренерській практиці». Літ.: [1, с. 145–148, 296–303; 5, с. 108–114; 8, с. 86–96, 103–106; 11, с. 54–56; 20; 21; 23].	2
6	Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера Завдання: визначення рівня сформованості індивідуального іміджу; розв'язання проблемних (педагогічних) ситуацій Літ.: [1, с. 145–148, 296–303; 5, с. 108–114; 8, с. 86–96, 103–106; 11, с. 54–56; 20; 21; 23].	2
7	Стилі керівництва спортивним колективом. Завдання: виконати вправи на уміння визначати стилі керівництва; вправу на операціоналізацію стилю керівництва. Літ.: [2, с. 98–102; 8, с. 112–115; 11, с. 61–63].	2
8	Стилі керівництва спортивним колективом. Завдання: визначити власний стиль керівництва за методикою «Самооцінка стилю управління» (Е. Ільїн). Літ.: [2, с. 98–102; 8, с. 112–115; 11, с. 61–63].	2

9	Психологічна компетентність тренера як складова професійної майстерності. Завдання: виконати діагностичний тест за методикою «Вивчення відношення спортсменів до конкретного змагання»; психологічну методику «Оцінка прагнення спортсмена до ефективної взаємодії з тренером» Літ.: [2, с. 86–92; 7, с. 143–146; 11, с. 78–79].	2
10	Психологічна компетентність тренера як складова професійної майстерності. Завдання: виконати методику самооцінки станів тривожності, фрустрації, агресивності і ригідності; розв’язати педагогічні ситуації. Літ.: [2, с. 86–92; 7, с. 143–146; 11, с. 78–79].	2
11	Дидактичні основи ефективності навчально-тренувального процесу та засоби передачі інформації Завдання: визначення дидактичних принципів в обраному виді спорту. Літ.: [1, с. 164–166; 3, с. 58–61; 4, с. 86–98; 9, с. 123–126; 13, с. 57–58].	2
12	Дидактичні основи ефективності навчально-тренувального процесу та засоби передачі інформації Завдання: виконати вправу-тренінг на визначення сформованості адекватної реакції на різні цілі спілкування; виконати діагностику за шкалою Д. Кемпбела Літ.: [1, с. 164–166; 3, с. 58–61; 4, с. 86–98; 9, с. 123–126; 13, с. 57–58].	2
13	Планування та облік спортивно-педагогічного процесу. Завдання: опанування методикою проведення контролю фізичної підготовленості спортсменів в обраному виді спорту. Літ.: [3, с. 87–89; 7, с. 138–143; 9, с. 156–159]. Поточний контроль – тестовий контроль 2	2
14	Планування та облік спортивно-педагогічного процесу. Завдання: основні вимоги до планування в обраному види спорту, облік спортивних результатів, звітна документація Літ.: [3, с. 87–89; 7, с. 138–143; 9, с. 156–159]. Поточний контроль – тестовий контроль 2	2
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця		
15	Професійна мобільність і технології кар’єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця. Виконати завдання «Вектори професійної мобільності тренера-викладача з виду спорту». Виконати вправу на актуалізацію уявлення щодо ідеального робочого стану тренера. Літ.: [1, с. 156–210; 6, с. 13–34; 10, с. 86–89; 13, с. 84–86; 17; 19].	2
16	Професійна мобільність і технології кар’єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця. Завдання: виконати психолого-педагогічну методику діагностики готовності до саморозвитку; розв’язати проблемні (педагогічні) завдання. Літ.: [1, с. 156–210; 6, с. 13–34; 10, с. 86–89; 13, с. 84–86; 17; 19].	2

17	Професійна мобільність і технології кар'єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця. Визначити міжнародні стандарти компетентності тренера в обраному виді спорту; спроектувати індивідуальний план професійного розвитку на 3-5 років Літ.: [1, с. 156–210; 6, с. 13–34; 10, с. 86–89; 13, с. 84–86; 17; 19].	2
Разом:		34

5.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання практичних робіт, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. До послуг студентів сторінка кафедри у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Таблиця – Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту		
1	Місце і роль тренера у спортивній підготовці. Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, самостійне опрацювати матеріал за темою «Сучасний тренер у педагогічній системі». Підготовка до практичного заняття №1.	6
2-3	Професійні уміння, здібності та особистісні якості фахівця. Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття №2, 3. Підготувати есе на одну із запропонованих тем. Підготовка до тестового контролю.	8
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера		
4-6	Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера. Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття №4, 5, 6. Дискусія «Значення комунікації та зворотного зв'язку в тренерській практиці»	10
7-8	Стилі керівництва спортивним колективом. Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, самостійне опрацювання матеріалу «Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії», підготовка до практичного заняття №7, 8.	8
9-10	Психологічна компетентність тренера як складова професійної майстерності. Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, самостійне опрацювання матеріалу «Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань», підготовка до практичного заняття №9, 10.	10
11-12	Дидактичні основи ефективності навчально-тренувального процесу та засоби передачі інформації. Опрацювати теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття №11, 12.	8
13-14	Планування та облік спортивно-педагогічного процесу. Опрацювати теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття №13, 14. Підготовка до тестового контролю	10

Модуль 3. Професійний розвиток фахівця.		
15-17	Професійна мобільність і технології кар'єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця. Опрацювати теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття №15, 16, самостійне опрацювання матеріалу «Інноватика в спорті». Виконати проєкт «Презентація власної професійної кар'єри» (план розвитку власної кар'єри на найближчі 3-5 років).	10
Разом:		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання, завдання з кожної теми.

Керівництво та контроль за виконання індивідуальних завдань здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

5.4. Тематики індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

В межах індивідуального завдання здобувачам вищої освіти пропонується написати есе на одну із запропонованих тем:

- «Мотивація в спорті: як тренерські педагогічні здібності впливають на досягнення спортсменів»;
- «Застосування інноваційних технологій в обраному виді спорту: сучасний підхід та ефективність»;
- «Роль професійних умінь тренера у формуванні стратегії розвитку спортсмена»

Виконати проєкт «Презентація власної професійної кар'єри» (план розвитку власної кар'єри на найближчі 3-5 років).

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема:

- лекції (з використанням методів пояснення, розповіді, бесіди, проблемного навчання й візуалізації);
- практичних занять (з використанням методів ділової гри, дискусії, диспуту, анкетування);
- самостійна робота (самостійних аналіз завдання, робота з літературними джерелами, індивідуальне завдання).

В освітньому процесі застосовуються: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі, спрямовані на розвиток самостійності здобувачів освіти); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених Робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються та не толеруються*.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання виставляється в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів.

Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця – Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
1	2-3	4-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-17	T*1-3	T*4-14			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	
24-40								6-10		6-10	24-40	60-100**

Примітка: T* – тема навчальної дисципліни; ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теоретичні положення з практикою тренерської, спортивно-організаційної діяльності, впевнено розв'язує практичні завдання, аргументовано висловлює і обґрунтовує власні судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), уміння планувати, організовувати та аналізувати тренувальний процес, виявляти й виправляти похибки у підготовці спортсменів, встановлювати взаємозв'язки між засобами, методами та результатами спортивної діяльності. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички організації та аналізу професійної діяльності фахівця сфери фізичної культури і спорту. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для розв'язання практичних завдань тренерської чи фізкультурно-спортивної діяльності; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил чи методичних прийомів тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення, демонструє загальну здатність застосовувати знання у професійних ситуаціях. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та виконання базових завдань у сфері фізичної культури і спорту. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, знання структури дисципліни фрагментарні, допускаються неточності та <i>суттєві помилки</i> , є труднощі у відповіді на видозмінені запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання зі сфери фізичної культури і спорту, не вміє виокремлювати головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань діяльності фахівця фізичної культури і спорту. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання виконання індивідуального домашнього завдання

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

Бали оцінювання	Узагальнений зміст оцінювання
10 балів (відмінно, високий рівень)	Робота демонструє глибоке розуміння теми та творчий підхід; аргументація логічна, послідовна та переконлива; використано сучасні наукові джерела й професійну термінологію; структура роботи чітка; стиль викладу грамотний і академічний; здобувач вищої освіти демонструє здатність до критичного мислення, аналізу та узагальнення; відсутні фактичні чи мовні помилки
9 балів (дуже добре)	Здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння теми; аргументація здебільшого логічна та переконлива; використано відповідні джерела та понятійний апарат; структура роботи збережена, стиль викладу грамотний; можливі незначні неточності у формулюваннях або оформленні
8 балів (добре)	Робота відповідає темі та завданню, продемонстровано достатній рівень знань; наведено приклади та аргументи, проте вони не завжди повністю переконливі; структура роботи збережена, але окремі частини можуть бути менш чіткими; допускаються окремі стилістичні чи мовні помилки, які не спотворюють змісту.
7 балів (задовільно, достатній рівень)	Робота відповідає темі частково, є поверхневою; аргументація неповна або слабо обґрунтована; структура роботи має недоліки; використання джерел обмежене; зустрічаються помилки у викладі чи оформленні, які знижують якість сприйняття
6 балів (мінімально позитивно, прийнятний рівень)	Робота формально відповідає темі, проте характеризується фрагментарністю знань та низьким рівнем аргументації; структура майже відсутня або нечітка; використання професійної термінології мінімальне; наявні численні мовні чи змістові помилки; робота свідчить про недостатній рівень самостійності, проте може бути зарахована
Менше 6 балів (незадовільно)	Робота не відповідає темі або має серйозні недоліки у змісті та структурі; аргументація відсутня або недоречна; немає посилань на джерела; спостерігається хаотичний виклад думок, значні фактичні та мовні помилки; робота не може бути зарахована

При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0–11	12-13	14	15-16	17	18-20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	0	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 20 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті поєднуються питання як теоретичного, так і практичного характеру.

Здача іспиту можлива в очному режимі із присутністю екзаменатора. При наявності поважних підстав (карантинні обмеження, обмеженні можливості бути присутнім внаслідок військового стану, стан здоров'я студента тощо) допускається здача екзамену за допомогою дистанційних технологій, зокрема із використанням платформи ZOOM, Viber тощо. Рівень виконаної екзаменаційної роботи оцінюється за чотирьох бальною системою із урахуванням зазначених нижче критеріїв оцінювання.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24	32	40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		

C	73-82		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Охарактеризувати особливості діяльності спортивного тренера.
2. Дати характеристику фітнесу та фітнес-тренеру
3. Дати характеристику сучасного стану здоров'я населення України.
4. Охарактеризувати стан ринку фітнес-послуг України
5. Сформулювати основні особливості фізкультурно-спортивної освіти
6. Охарактеризувати основні завдання професійної діяльності тренера-викладача з виду спорту.
7. Охарактеризувати функції тренера-викладача.
8. Від чого, на Вашу думку, залежить конкурентоздатність сучасного фітнес-тренера?
9. Назвати основні складові тренерської майстерності
10. Що відносять до позитивних якостей тренера?
11. Назвати загальні ознаки професіоналізму тренера
12. Назвати основні критерії ефективності роботи тренера
13. Охарактеризувати функціональні обов'язки тренера
14. Що розуміють під професійною компетентністю тренера?
15. Схарактеризувати компоненти професійної компетентності тренера
16. Дати визначення терміну професійна етика
17. Чим характеризується авторитарний, або директивний, стиль роботи тренера?
18. Чим характеризуються демократичний, або колегіальний, стиль керівництва?
19. Чим характеризуються ліберальний (попустительський, або вільний) стиль керівництва?
20. Чим обумовлений індивідуальний стиль керівництва тренера?
21. Дати характеристику психологічної складової професійної діяльності тренера .
22. Комплексні психічні якості. Охарактеризуйте їх прояв і важливість у тренувальній та змагальній діяльності спортсмена.
23. З чим, на Вашу думку, пов'язано реалізація принципу свідомості?
24. Охарактеризувати помилки, яких припускається тренер при постановці завдань.

25. Що лежить в основі принципу прогресування і оптимальної трудності завдань?
26. Яким шляхами реалізується принцип підкріплення?
27. Чим обумовлений принцип індивідуалізації?
28. Чому необхідно моделювати змагальну діяльність на тренуваннях?
29. Якими рисами характеризується стан психічної готовності спортсмена до змагань?
30. Чим визначається ступінь впевненості спортсмена в успіху?
31. Визначити етапи розвитку людини як суб'єкта праці.
32. Визначити професійні деструкції, характерні для педагога, і типові приклади їх прояву у спортивного педагога.
33. Визначити причини виникнення професійних деструкцій.
34. Визначити сутність феномену «вигорання» у спортивних педагогів і представників комунікативних професій.
35. Визначити функції і зміст психологічного супроводу професійного становлення особистості.
36. Охарактеризувати шляхи професійного самозбереження.
37. Дати визначення поняття психофізіологічна адаптація.
38. Дати визначення поняття соціально-психологічна адаптація.
39. Дати визначення поняття професійна адаптація.
40. Визначити характеристики творчої особистості.
41. Перелічити психологічні складові творчого процесу.
42. Охарактеризувати особливості творчого мислення педагога.
43. Визначити у чому полягає роль передбачення у педагогічному процесі.
44. Дати характеристику видів передбачення.
45. Охарактеризувати роль інформації, спостережливості в умінні передбачати.
46. Визначити, у чому полягають особливості змістовно-цільового передбачення в педагогічній і спортивній діяльності.
47. Визначити, у чому полягають особливості організаційно-методичного передбачення в педагогічній і спортивній діяльності?
48. Розкрити зміст оперативного, ситуативного передбачення в спортивній діяльності.
49. Дати визначення поняття «інновації», проаналізувати їх зміст у професійній діяльності тренера.
50. Визначити, у чому полягає інноваційний потенціал спортивного педагога.

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисципліни «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7558#section-3>
2. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дисципліни «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7558#section-3>
3. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів «Професійна мобільність у фізичній культурі і спорті». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7558#section-3>

12. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Василенко М. М. Професійна підготовка майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти. Теорія та методика : навч. посіб. Київ, 2018. 495 с.
2. Височіна Н. Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті : монографія. Київ : «Центр учбової літератури». 2017. 384 с.
3. Гейтенко В. В., Пристинський В. М., Зайчев В. О. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту : навч.-метод. посіб. Слов'янськ : вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 171 с.
4. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Зязюн І. А., Базилевич Н. Г., Дмитренко Т. Г. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навчальний посібник К.: Вища школа, 2016. 606 с.
6. Квасниця І. М. Формування професійної мобільності майбутніх тренерів-викладачів з виду спорту у закладах вищої освіти. Дис. д-ра філософ. Хмельницький : ХНУ, 2021. 143 с.
7. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту): навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 616 с.
8. Петровська Т.В., Жукова Г. В. Педагогічна майстерність: підручник. К.: Видавець Позднишев. 2024. 402 с.
9. Платонов В. Н. Сучасна система спортивного тренування. К.: Перша друкарня. 2021. 672 с.
10. Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2022. 184 с.
11. Тітова Г. В., Бобошко В. В., Підгірний О. В. Педагогічна майстерність тренера-викладача : навч. посіб. для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 175 с.

Допоміжна

12. Василенко М. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти : автореф. дис... д-ра пед. наук. Київ, 2018.
13. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. Київ : НУФВС, Олімпійська література, 2015. 184.
14. Петровська Т. В. Види професійних деформацій тренера-викладача з позиції інтерперсональної поведінки. Теорія і методика фізичного виховання. 2011. № 2. С. 114-117.
15. Довідник професійно-кваліфікаційних характеристик професій працівників. Вип. 85. Спортивна діяльність. Корпорація Парус. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=02ZCE2944F>
16. Закон України про фізичну культуру і спорт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
17. Квасниця О., Квасниця І., Флерчук В. (2022). Формування професійної мобільності майбутнього фахівця сфери фізичної культури і спорту під час проходження практики. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 3 (148), 56-61. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3\(148\).13](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3(148).13)
18. Квасниця І. М., Ференчук Б. М., Цісар В. В., Дмитришин Н.О. (2022) Когнітивний компонент у контексті формування конкурентоспроможності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова, 88, 96-100. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.88.19>
19. Квасниця І., Хіміч В., Дмитришин Н. (2023) Формування професійної майстерності майбутнього тренера-викладача у процесі фахової підготовки. Молодь і ринок, 4 (212), 58–64. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.278044>
20. Латишев М., Петрова Н., Гаврилова Н., Лень Ю., Квасниця І. (2023) Вплив сучасних технологій на фітнес індустрію. PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE, (4), 31–36. <https://doi.org/10.31891/pcs.2023.4.4> .
21. Квасниця, І., Квасниця, О., Мозолук, О., Соколова О., Масалов К. (2025). Психологічна складова діяльності тренера як чинник ефективної підготовки спортсменів (на

прикладі футболу). Фізичне виховання та спорт, 1, 66-73. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2025-1-08>

22. Квасниця, І., Хіміч, В., Квасниця, О. (2025). Структурні компоненти професійної майстерності тренера з гімнастики. PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE. 1(2), 261-269. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).99](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).99)

23. Квасниця, І., Квасниця, О., Рибак, Л., Демченко, Н. (2025). Інноваційні технології в легкій атлетиці: сучасні тенденції до підвищення ефективності тренувального процесу. PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE, 1(2), 158-164. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).84](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).84)

24. Васильєва, А., Латишев, М., Квасниця, І., Хіміч, В., Тіптюк, Ю. (2025). Мотивація дітей до занять акробатикою. Науковий часопис Українського державного університету імені М. Драгоманова, 2(187), 54-58. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.02\(187\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.02(187).10)

25. Вертілов, О., Дяченко, І., Квасниця, І., Грушецька, Н. (2025). Структурно-функціональна модель професійної майстерності тренера. Академічні візії, 42, 1-9. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2086>

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7558>

2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

3. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://library.khmnu.edu.ua/#>.

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Тип дисципліни	Обов'язкова професійної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми здобуття освіти, для яких читається дисципліна	Очна (денна)

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *ідентифікувати і пояснювати особливості професійної діяльності фахівця фізичної культури і спорту, структуру й рівні підготовленості тренера, специфіку дидактичних принципів у спортивно-педагогічній діяльності; ідентифікувати та інтерпретувати сутнісні аспекти професійної мобільності тренера-викладача; обрати та застосовувати адекватні засоби, методи підготовки й контролю у навчально-тренувальному процесі, демонструвати вміння інтегрувати теорію в практику; формувати та підтримувати мотивацію до спортивної діяльності, розвивати професійно значущі якості; мобільно реагувати на зміни потреби суспільства та запити спортивної практики; досліджувати й критично оцінювати інновації у сфері фізичної культури й спорту, визначати доцільність та ефективність їх упровадження; оцінювати та представляти результати навчально-тренувальної діяльності, робити висновки щодо власної професійної діяльності; розробляти та впроваджувати оптимальні прийоми організації навчально-тренувальної роботи з різним контингентом; формувати й реалізовувати власну стратегію професійного зростання, бути готовим до самовдосконалення, творчого пошуку та педагогічного лідерства.*

Зміст навчальної дисципліни. Місце і роль тренера у спортивній підготовці. Професійні уміння, здібності та особистісні якості фахівця. Професійно-педагогічна етика, комунікативна майстерність та імідж тренера. Стили керівництва спортивним колективом. Психологічна компетентність тренера як складова професійної майстерності. Дидактичні основи ефективності навчально-тренувального процесу та засоби передачі інформації. Планування та облік спортивно-педагогічного процесу. Професійна мобільність і технології кар'єрного розвитку тренера-викладача. Інновації та професійне самовдосконалення фахівця

Пререквізити – ОЗП.06 Психологія фізичного виховання і спорту; ОФП.01 Вступ до спеціальності; ОЗП.05 Педагогіка; ОФП.03 Теорія і методика фізичного виховання.

Постреквізити – ОФП.26 Практика за профілем майбутньої професії; Атестаційний екзаме́н.

Запланована навчальна діяльність:* Мінімальний обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС навчальної дисципліни для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за денною формою здобуття освіти становить 10 годин на 1 кредит ЄКТС.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів пояснення, розповіді, бесіди, проблемного навчання й візуалізації); практичних занять (з використанням методів ділової гри, дискусії, диспуту, анкетування); самостійна робота (самостійних аналіз завдання, робота з літературними джерелами, індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи); тестовий контроль теоретичного матеріалу; оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Петровська Т.В., Жукова Г. В. Педагогічна майстерність: підручник. К.: Видавець Позднішев. 2024. 402с
2. Платонов В. Н. Сучасна система спортивного тренування. К.: Перша друкарня. 2021. 672 с.
3. Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2022. 184 с.
4. Тітова Г. В., Бобошко В. В., Підгірний О. В. Педагогічна майстерність тренера-викладача : навч. посіб. для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 175 с.
5. Курс «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)». <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=7558#section-3>
6. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дисципліни «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)». <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=7558#section-3>
7. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів «Професійна мобільність у фізичній культурі і спорті». <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=7558#section-3>

Викладач: доктор філософії, доцент Квасниця І. М.